

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060104

DOM
2018-11-15
Stockholm

Mål nr
M 2666-18

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2018-02-23 i mål nr M 3223-17, se bilaga A

PARTER

Klagande

Länsstyrelsen i Blekinge län
371 86 Karlskrona

Motpart

I J

SAKEN

Strandskyddsdispens för anläggande av infart på fastigheten X i Ronneby kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsen i Blekinge läns beslut den 3 juli 2017, dnr 521-885-17, att avslå ansökan om strandskyddsdispens.

Dok.Id 1446618

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen i Blekinge län har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa dess beslut att avslå ansökan om strandskyddsdispens.

I J har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen har anfört detsamma som sitt beslut med i huvudsak följande tillägg.

Den planerade infarten ska enligt ansökan förläggas 13 meter tvärs över en havsstrandäng. Det aktuella markområdet är idag allemansrättsligt tillgängligt. Platsen för den planerade vägen är varken hävdad hemfridszon eller ianspråktagen på annat sätt. Vid anläggande av vägen krävs utfyllnad med anledning av nivåskillnaderna på havsstrandängen där vägen ska gå. Vägen kan avhålla allmänheten från passage genom havsstrandängen till strandområdet.

I artportalen finns ett flertal arter registrerade på fastigheten och i närheten av den planerade vägen. Bland annat har huggorm noterats flera gånger inom 50 meter från vägen. Vidare har fladdermöss noterats på fastigheten. Inom 100 meter från den planerade vägen har kopparödla, sandödla, snok och ekoxe noterats. Dessa arter är fridlysta. Det finns även en fridlyst växtart ca 80 meter från vägen vilket kan peka på att området i stort är lämpligt för arten. Den planerade vägen kan påverka havsstrandängens markstruktur negativt med den yta den kommer uppta. Vägen kan även påverka de arter av kräldjur som noterats i området. Vidare kan den leda till att en sträcka av havsstrandängen stängs inne vilket kan påverka kräldjurens möjlighet till förflyttning i området. Vägen kan även påverka vattnets rörelsemöjligheter och den kan förändra livsmiljön för växt- eller djurliv på grund av det. Vägen kan även påverka träd eller dess rötter negativt vilket kan skapa förlust av naturvärden. Vid bedömningen av påverkan på naturvärden och arter behöver också ovan nämnda utfyllnad beaktas, inte enbart vägen i sig.

Den ansökta åtgärden kräver strandskyddsdispens och det saknas särskilda skäl för att ge dispens för den aktuella vägdragningen.

I J har anfört i huvudsak följande.

Fastigheten Y har tre ägare. Lantmäteriet har nyligen klyvt fastigheten i tre delar. Detta gör att hon inte kan nyttja den norra infarten som hon tidigare använt eftersom att den nu tillhör en av de tre tidigare ägarna. Den ansökta infarten är nödvändig för att hon ska kunna ta sig till den del av tomten som hon disponerar. Infarten kommer att göra ett mycket litet ingrepp i naturen.

Markområdet för den planerade infarten är tillgängligt för allmänheten men det är mycket svårt att ta sig fram på grund av ojämn terräng med snår av björnbärsris och kaprifol. Allmänheten använder en befintlig stig som ligger ca 6,5 meter från platsen där det är tänkt att infarten ska anläggas. Arterna som är registrerade i närområdet finns inte precis där infarten planeras. Fladdermössen, ekoxarna och ormarna håller till i området norr om fastigheten. Området där består av skog och stenröse. Området där infarten planeras ligger nära en befintlig stig där allmänheten går vilket innebär att ormarna blir störda och hellre drar sig upp i skogen och stenrösen. Blir inte infarten godkänd måste en stig till fastigheten göras. Stigen blir ca 35 meter lång och sträcker sig då över stenrösen och i skogen där fladdermöss och ekoxar håller till. En infart gör betydligt mindre ingrepp i naturen. Den hindrar inte heller allmänhetens tillgänglighet eller stoppar kräldjur från att ta sig fram. Infartens höjd (utfyllnad) blir ca 40 centimeter över befintlig nivå och därför hindrar den inte kräldjur från att ta sig fram. Efter infarten finns ett skogsparti där det går att ta sig fram till fastigheten utan att göra ingrepp i naturen. I och med det så har inte tillgängligheten för varken allmänheten eller djur påverkats.

Vattnets rörelsemönster kommer inte att påverkas eftersom vattennivån inte höjs så mycket att området blir översvämmat. Eftersom det inte växer några träd där infarten är planerad finns det inga rötter som kan påverkas negativt. Det finns särskilda skäl för strandskyddsdispens för infarten eftersom hon måste ha tillgång till sin fastighet. Det finns för närvarande ett servitut att anlägga en väg och bredda den stig som

allmänheten nyttjar och som går längs havet. Den vägen skulle bli 175 meter lång och 3,5 meter bred.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

I fråga om den ansökta åtgärden kräver strandskyddsdispens noterar Mark- och miljööverdomstolen att vägar nämns i förarbetena till miljöbalken som exempel på sådana anläggningar eller anordningar som kan vara otillåtna enligt 7 kap. 15 § miljöbalken (se prop. 1997/98:45 del 2 s. 86). Avgörande för frågan om den i målet aktuella infartsvägen kräver strandskyddsdispens är om den skulle hindra eller avhålla allmänheten från att beträda området eller väsentligt förändra livsvillkoren för djur- eller växtarter. Vägen ska enligt ansökan utföras med en utfyllnad av grus och avslutas med en vänd- och parkeringsplats. Enligt domstolens bedömning torde den aktuella vägen ha en begränsad påverkan på allmänhetens möjlighet att beträda området. Domstolen lägger dock större vikt vid att vägen ska anläggas på orörd naturmark. Enligt länsstyrelsen är marken en havsstrandäng som klassas som ekologiskt känslig och som även ingår i ängs- och hagmarksinventeringen, vilket domstolen saknar anledning att ifrågasätta. Därtill omfattas området av riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Mot bakgrund av det anförda står det enligt domstolens mening klart att en väg på den orörda naturmarken skulle väsentligt förändra livsvillkoren för djur- eller växtarter. Därmed krävs strandskyddsdispens för den ansökta åtgärden.

Bestämmelsen i 7 kap. 18 c § miljöbalken innehåller en uttömmande lista över de förhållanden som kan utgöra särskilda skäl för strandskyddsdispens; t.ex. att området redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften (p. 1), att området behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området (p. 3) samt att området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området (p. 5).

Beträffande frågan om det finns särskilda skäl för att bevilja strandskyddsdispens, som Mark- och miljööverdomstolen finner sig oförhindrad att pröva, gör domstolen

följande bedömning. Området där vägen ska anläggas har inte tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften. Inte heller är det fråga om att tillgodose något allmänt intresse, eftersom ansökan gäller en infartsväg till en enskild bostadsfastighet. I J har gjort gällande att vägen är en sådan anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och att behovet inte kan tillgodoses utanför området. Domstolen konstaterar i detta avseende att fastigheten Y redan har en infartsväg. I J har inte visat att ett eventuellt utökat behov inte kan tillgodoses genom servitut eller på annat sätt som inte berör det aktuella området. Sammantaget bedömer Mark- och miljööverdomstolen att det saknas särskilda skäl för att bevilja strandskyddsdispens för den ansökta åtgärden. Mark- och miljödomstolens dom ska därför upphävas och länsstyrelsens beslut fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit f.d. hovrättslagmannen Per-Anders Broqvist, hovrättsrådet Ingrid Åhman, tekniska rådet Yvonne Eklund och tf. hovrättsassessorn Anders Wallin, referent.

Föredragande har varit Linnea Haglund.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2018-02-23
meddelad i
Växjö

Mål nr M 3223-17

PARTER

Klagande

I J

Motpart

Länsstyrelsen i Blekinge län
371 86 Karlskrona

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Blekinge län beslut 2017-07-03 i ärende nr 521-885-17, se bilaga 1

SAKEN

Strandskyddsdispens för anläggande av infart till fastigheten X i Ronneby kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver det överklagade beslutet och avvisar I Js ansökan.

Dok.Id 430196

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se www.vaxjotingsratt.domstol.se	0470-253 46	måndag – fredag 08:00–16:00

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Blekinge län (länsstyrelsen) beslutade den 3 juli 2017 att avslå I Js ansökan om dispens från strandskyddsbestämmelserna för att anlägga en infart till fastigheten X i Ronneby kommun.

I J har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

I J har yrkat – såsom det får förstås – att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, beviljar dispens från strandskyddsbestämmelserna för den sökta åtgärden. Som grund för yrkandet har hon anfört i huvudsak följande.

Området behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet kan inte tillgodoses utanför området. Byggnaden finns sedan 1993. Tomten i Leråkra ägs av tre olika familjer och tomten är på väg att delas mellan de gemensamma ägarna. Efter denna delning blir tomten som hon disponerar utan infart och möjlighet att nå bostaden. Därför behövs infarten som beslutet gäller. I värsta fall får det göras en stig på ca 1 x 35 meter, vilket inkräktar mycket mer på djurliv och allemansrätt än den önskade infarten på 13 meter. Bredden på stigen (1 meter) behövs för att kunna transportera varor/material på en liten vagn.

Området behöver tas i anspråk för ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området. Hon måste annars gå över andras tomter för att nå bostaden. Det finns inte heller möjlighet att parkera bilar utan att störa allmänhetens tillgänglighet.

Området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse. Hon vill kunna transportera varor med t.ex. cykelkärra till bostaden och slippa gå över stenig, snårig terräng för att nå bostaden.

DOMSKÄL

Inom strandskyddat område får enligt 7 kap. 15 § miljöbalken inte

1. nya byggnader uppföras,
2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha färdats fritt,
3. grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2, eller
4. åtgärder vidtas som väsentlig förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Det är endast dessa åtgärder som omfattas av reglerna om strandskydd i 7 kap. miljöbalken. Frågan är därför i första hand om den i målet aktuella tillfartsvägen är en sådan åtgärd som träffas av förbudet i 7 kap. 15 § och därmed kräver dispens.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Mark- och miljödomstolen bedömer att den planerade vägen inte kommer att hindra eller avhålla allmänheten från att beträda strandskyddsområdet. Inte heller kommer vägen att väsentligt förändra livsvillkoren för djur- eller växtarter. Den planerade vägen omfattas därmed inte av förbudet i 7 kap. 15 § miljöbalken och någon strandskyddsdispens fordras således inte. Detta innebär att länsstyrelsen inte borde ha tagit upp I Js ansökan till prövning. Mark- och miljödomstolen upphäver därför länsstyrelsens beslut och avvisar ansökan om dispens från strandskyddsbestämmelserna.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 16 mars 2018.

Cecilia Giese Hagberg

Bertil Varenius

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Cecilia Giese Hagberg, ordförande, och tekniska rådet Bertil Varenius. Föredragande har varit beredningsjuristen Lena Sjöberg.